

סניפי בית הדין בבני ברק ובקרית ספר (מודיעין עילית) בשבתו כבוררות וכבית הוראה
לממונות במעמד שני צדדים, ע"י דין יחיד או מותב תלתא

(תיק זה פורסם כבר בחוברות המודפסות של בית הדין)

עץ המזיק על מי מוטלת ההוצאה לקוצצו

תיק מ' 1327.

טענות ומענות: בדבר עץ שנטוע בחצר השותפים ומזיק סוכה של שכן אחד ומסוכך עליה, האם דינם של בעלי המזיק לשלם עלות הניסור, או על השכן הניזק לשאת בעלות שלו.

ועי' בסי' קנה סעי' כח שעל הניזק לטפל. וכן הלכתא ברוב הפרטים שעל הניזק להרחיק את עצמו, חוץ מדבר שהוא גירי דיליה, דהיינו שמיד נעשה נזק. אבל אילן ושרשיו וכן ענפיו הם דברים שאינם נעשים מיד אלא אחרי שנים, והם בכלל הדברים שמפורש שעל הניזק להרחיק א"ע כמבוא' שם בסעיפים כו' כז' כח. אמנם הנה בסעיף כ' שם מובא יוצא דופן שעל המזיק להרחיק אע"פ שאינו גירי דילי', והוא בור מי גשמים שהתמלא ע"י ראובן וחדרו מים מכתליו ועיפשו מרתף שמעון והוציאוהו מכלל שימוש, שעל ראובן להרחיק בורו ומימיו או את שפיכת הגשמים לשם. ומקורו בתשובת הרא"ש. והטעם יתכן מפני שבוטל ביתו ושימושיו של שמעון במרתף לגמרי, ואי"ז סתם נזק. ונגד ביטול בית או מרתף יש דין מיוחד שעל המזיק להרחיק. ויש עוד טעם לחלק בין שאר הנזקין דעל הניזק להרחיק, מפני שקציצת שרשים וענפים או הרחקת בור למק"א בשדהו, וכדו' זה יכול הניזק לעשות, וככל שבידי הניזק לפעול בנזק, אין מטילים את זה על המזיק כשעשה ברשות ואי"ז גירי דילי'. אבל אותו מרתף או בית שהתעפש מחדירת המים, אין לניזק מה לעשות, ורק המזיק בבור מימיו יכול לתקן את המעוות, ולכן בזה על המזיק לתקן אע"פ שזה לא גירי דילי'. ושתי המשמעויות איכא למשמע מלשון הרא"ש בתשובה המובא בטור שם. ויש נפק"מ ביניהם, בנידון כגון דין שענפי המזיק ביטלו את כל תשמיש הסוכה מהיכנה, אולם יש לניזק יכולת להתמודד עם הפסול ולהוציא הוצאות לכרות את הענפים. דלטעם שבביטול בית על המזיק להרחיק, חייבים כל בעלי העץ להשתתף בעלויות, ואילו לטעם שרק בגוונא שהניזק לא יכול להנצל בכוחות עצמו מהנזק על המזיק להרחיק, בנידו"ד השכנים פטורים. ודו"ק.

ונמלכתי דדירה בלי סוכה נחשבת לדירה, ולא דומה לביטול מרתף שאין לו שום שימוש ותכלית כשהוא מעופש, ולשני הצדדים ברא"ש השכנים פטורים.